

Neodviezli vám odpad?

Jedným z častých dôvodov nevykonaného odvozu odpadu sú zaparkované automobily. Ktoré sú najproblemovjšie lokality v Petržalke?

strana 4

To nie je obyčajná predzáhradka

„Viacero okoloidúcich mi už povedalo, že hoci môžu ísť kratšou cestou, radšej idú po našom chodníku a hneď majú krajší deň,“ tvrdí Vladimír Lepiš z Jiráskovej.

strana 8

Ramárstvo je obliekanie obrazov

„Samotný umelec je neraz v úžase, ako vyzerá jeho dielo,“ hovorí petržalský ramár Peter Kázmér o tom, keď obraz aj rám ladia.

strana 12

Atletická dráha nahradila kasíno

Je unikátom nielen v Petržalke. Kde ju nájdete?

strana 19

Holuby sa dobývajú na sídliskové balkóny. Čo s nimi?

„Minimálne dva týždne som zvädzala boj kto z koho, s dvoma holubmi, ktorí sa rozhodli urobiť si hniezdo v mojom kvetináči s kvetmi na balkóne. Ráno som ich vyhnala, ale keď som sa poobede vrátila z roboty, rastliny dolámané a na nich už halúžky, čo si nanosili. To sa zopakovalo niekoľkokrát. Nepomohla vrtuľka, v kvetináči zapichnuté palice, ani keď som ho celkom odstránila. Doslova som na holuby musela striechnúť a vybiehať na balkón ich plašiť.“ Toľko moja osobná skúsenosť.

Sledujúc internetové diskusie, zďaleka nie som jediná. Mestské holuby dokážu hniezdiť celoročne, často aj osem-, až desaťkrát, dozvedela som sa. Hlavná časť reprodukčnej sezóny je od apríla do konca septembra a vtedy sa neraz dobývajú aj na „obyvané“ balkóny. „Odchádzam na týždeň preč, poraďte, ako zabezpečiť balkón, aby sa mi tam nenastáhovali holuby?“ pýtal sa na internete ktosi pred Veľkou nocou. Mala som pre jeho obavy veľké pochopenie... Venovať v Petržalských novinách článok holubom ma napokon presvedčila čitateľka z domu, v ktorom mali dlhodobo neobývaný byt. „Na balkóne sa, samozrejme, usadili holuby. Prežili tam niekoľko se-

zón, takže si viete predstaviť, v akom príšernom stave ložžia bola. Hoci byt nedávno zrekonštruovali a balkón upratali, holuby sa svojho „domova“ odmietajú vzdať a byt nechce nikto kúpiť. Teraz naň navyše dali sieť, takže holuby začali okupovať naše balkóny a parapety,“ postážovala sa nám obyvateľka jedného z „účok“ v Ovsíšti. „Špeciálne moju parapetu milujú, odháňam ich metlou, tľieskaním, sú to chabé pokusy, ani ihlicové zábrany nepomohli. Poradte, čo s nimi?“

Zabíjanie striktno odmieta

Problém s premnoženými holubmi trápil aj obyvateľov na Pečnianskej. Bytové spoločenstvo sa rozhodlo po

odchyt do životolovných pascí.

„Na Pečnianskej sme chytali krátko a lokálne, na dvoch bytových domoch,“ hovorí Radovan Jambor z firmy Ornis. „Boli spokojní, len efekt z každého odchytu je iba dočasný. Ono to má zmysel vtedy, ak sa odchyt robia aspoň raz ročne, pravidelne. Nie je to totiž metóda absolútnej likvidácie, taká neexistuje. Holuby sa tu objavujú vždy ďalšie a ďalšie, ich populáciu môžete len priestorovo usmerňovať.“

Tvrdí, žeby nepomohol ani odchyt so zabíjaním. Obnova populácie holubov je oveľa rýchlejšia ako úmrtnosť. Navyše priletia ďalšie. „Trvalejšou cestou je riešiť príčiny prítomnosti holubov, nie prejavy imigrácie. Len toto na Slovensku žiadna samospráva nerieši, pretože je to mimoriadne komplikované a zahŕňa aktívnu spoluprácu s bytovými spoločenstvami,“ pokračuje. „Najčastejším dôvodom vysokej natality a imigrácie nových holubov je totižto nielen dostupná potrava - blízke polia, smetné koše, ľudia, ktorí holuby kŕmia -, ale aj staré povaly, staré budovy a staveniská, kde holuby hniezdia.“

Pokračovanie na strane 10 ➤

Slovo šéfredaktorky

Nechajte sa inšpirovať

Máj je krásne obdobie roka. Život sa presúva von. Chodievam často pešo po Petržalke a žasnem, koľko v nej máme krásnych zákutí. Najviac sa mi páčia tiché „účka“, ktoré sú ako stvorené pre komunitné záhrady. Na Jiráskovej 2 až 10 nám však ukazujú, že aj okolo panelového bloku pri parkovisku môže byť krásne a prejsť. Oni nemajú predzáhradku, oni majú plnohodnotnú záhradu! (viac na str. 8-9)

Na jej začiatku bolo nadšenie jedného jednotlivca. Vladimír Lepiš prišiel s iniciatívou skrásliť priestor pred dvoma vchodmi v roku 2008. Postupne sa pridali ďalšie. Hovorím mu, že k dokonalosti ich záhrady už chýbajú len lavičky v nej. S tým ešte váha. Nie je to tak dávno, čo mali pod domov večierku. Návratu hluku a neporiadku sa obyvatelia chcú vyhnúť. „Zhodli sme sa však na lavičke pod mirabelkou. V lete som pozbieral plody, nechal ich na nej v košíku s výzvou „ponúknite sa“, do troch hodín boli preč,“ usmieva sa. Okolo kontajnerového stojiska zas nasadil popínavé rastliny, ktoré v lete kvitnú, Nienelenže to dobre vyzerá, ale kvety voňajú a tým, že rastliny robia tieň, zápach je menší.

Takýchto malých veľkých detailov, ktorými robí Vladimír Lepiš svoje okolie prívetivejším, je viac. Nechajte sa inšpirovať ľuďmi, ktorí robia pekné veci. Váš svet sa stane krajším.

Ingrid Jarunková

Starosta za svojou druhou zástupkyňou zatiaľ stojí

Na aprílovom mestskom zastupiteľstve bola jedným z bodov správa kontrolórky týkajúca sa mestskej spoločnosti METRO. Napriek tomu, že šlo o nepríjemné zistenia, poslanci o nej nediskutovali, pohodová atmosféra prekvapila len poslanca Juraja Káčera. Predsedníčkou predstavenstva v spoločnosti METRO bola od januára do októbra 2022 súčasná vicestarostka Petržalky Michala Kozáková.

Drvivá väčšina tržieb v obchodnej spoločnosti METRO je dosahovaná na základe zmlúv uzatvorených s Hlavným mestom Bratislava. Napriek tomu sa na „repre“ míňali tisíce. „Podľa predložených účtovných dokladov, v roku 2021 bola na reprezentačné náklady zaúčtovaná suma 1 853,86 eur; v roku 2022 došlo k nárastu reprezentačných nákladov na sumu 7 686,97 eur,“ píše sa v správe kontrolórky. „Na predložených dokladoch nebol uvedený účel ich použitia a neboli uvedené osoby, pre ktoré tieto služby boli poskytnuté ako aj absentovali podpisy zodpovedných osôb.“

Dodáva ďalej, že „uvedené výdavky nie je možné posudzovať vzhľadom na ich neodôvodnenosť a opodstatnenosť ako výdavky na reprezentačné účely, ktoré by súviseli s podnikaním, nakoľko nie je zrejmé, že sa jedná o pracovné stretnutia a pohostenia v súvislosti s týmto podnikaním (predmetom činnosti spoločnosti METRO).“

Michala Kozáková poslala kontrolórke otvorený list, ktorý adresovala aj hlavnému mestu a petržalskej samospráve, v ktorom ohľadom „repre fondu“ uvádza, že „veľká časť prostriedkov bola vyčlenená na výdavky pre celú spoločnosť METRO, pitný režim, káva, celofiremné akcie, drobný nákup – office, Repre - stravné bolo v odhade 10 percent z celkových nákladov repre fondu.

Každý blok bol podpísaný a detailne účtovaný.“

Michala Kozáková v 5-stranovom liste „vyčíta“ správu kontrolórky nepresné formulácie a často neuvedený časový rámec, čo podľa nej môže čitateľa zavádzať. Vo funkcii predsedníčky bola od 21. 12. 2021 do októbra 2022, ale v správe sú uvádzané aj pochybenia za 2. polrok 2021, kedy ešte nebola vo funkcii ona, ale Z. Kolláriková. Informácie sa zlievajú a niekedy nie je na prvý pohľad jasné, kto je zodpovedný za čo. V liste sa zameriava skôr na formálne nedostatky správy, svoje konanie nezdôvodňuje.

„Za obdobie účinnosti zmluvy s Ing. arch. Michalou Kozákovou predložená kniha jász vykazujú závažné nedostatky. Nie je z nej možné identifikovať, kedy, kam a za akým účelom bolo predmetné vozidlo využívané,“ uvádza kontrolórka. Reč je o vozidle, ktoré mala ako predsedníčka pridelené na služobné a súkromné účely. Len v auguste 2022 ním najazdila 2236 kilometrov v meste a 1000 kilometrov mimo mesta.

„Dňa 02.08.2022 (taktiež počas predsedníctva M. Kozákovej, pozn. red.) bola uzatvorená Rámcová zmluva o poskytnutí služieb – konzultácie a poradenské služby METRO, pitný režim, káva, celofiremné akcie, drobný nákup – office, Repre - stravné bolo v odhade 10 percent z celkových nákladov repre fondu.

zákazky je 61 600 eur na 24 mesiacov). Spoločnosť METRO má oddelenie OPAVO (Oddelenie právnej agendy a verejného obstarávania, pozn.red.) s tromi zamestnancami na trvalý pracovný pomer, kde dohodnuté hrubé mzdy/mesačne sú vo výške 6 300 Eur bez odmiem,“ píše sa v správe kontrolórky.

Ďalšie nedostatky sa našli v súvislosti s odmenami. „Pridelovanie odmiem zamestnancom sa do mája 2022 neriadilo žiadnym vnútorným predpisom. Odmeny boli schvalované predstavenstvom,“ píše sa v správe. Jeden zamestnanec mal vyplatenú mimoriadnu odmenu v plnej výške mesačného platu 4 000 Eur po troch odpracovaných mesiacoch. „Mimoriadna odmena vyplatená ako 13. plat zamestnancom v plnej výške po odpracovaní troch mesiacov nebola vyplatená hospodárne a účelne,“ konštatuje správa. Kozáková v otvorenom liste argumentuje nejasnosťou. „Správa navodzuje dojem, že sa rozdávali odmeny bez kontroly... Spoločnosť METRO zaviedla mzdový poriadok 5.5. 2022, ktorý presne špecifikuje možnosti vyplácania finančných prostriedkov nad rámec základného platu...“ namieta a dodáva, že kontrolórka píše o vyplácaní 13. platu a zároveň o nehospodárnom vyplácaní odmiem, pritom mzdový poriadok pojednáva o oboch zvlášť.

„Nedodržiava sa proces evi-

dencie dochádzky, záznamy o prítomnosti na pracovisku nie sú v súlade so skutočnosťou, prehľad elektronickej evidencie javí znaky formálnosti,“ uvádza sa správe kontrolórky, pričom píše, že v mesiaci jún 2022 boli všetky príchody o 8,00 hod. a všetky odchody o 16,00 hod., čo sa javí ako formálna evidencia dochádzky; - v mesiaci august 2022 nie je zaevidovaný žiadny príchod a odchod z pracoviska... „V 2Q 2022 sa vedenie spoločnosti rozhodlo zaviesť elektronickej systém kontroly dochádzky.

**ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE**

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h

OŠETRÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ

0905662407

STROMOVÁ16, BA KRAMÁRE

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLVÁRE
SŤAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

**0905 616 329
02/ 6542 2387**

Rovnako ako konštatuje správa, systém bol isté obdobie vo fáze testovania. Počas tohto obdobia a aj po nasadení do prevádzky javil isté nedostatky, ktoré sa manuálne po schválení nadriadeného vedúceho zamestnanca upravili na základe papierovej dochádzky...“ argumentuje v liste Michala Kozáková.

A ešte jedna „pikoška“ zo správy kontrolórky o jednom zamestnancom: „Kontrolná skupina porovnala evidencie dochádzky v elektronickej dochádzkovej systéme spoločnosti METRO a HMBA, pričom zistila duplicitné vykazovanie pracovného času u obidvoch zamestnávateľov. Napr. 09.09.2022 je zaevidovaný príchod do práce na Magistráte HMBA o 8:00 hod., odchod z práce o 9:30 hod. a v ten istý deň v elektronickej dochádzkovej systéme spoločnosti METRO je zaznamenaný príchod do práce o 07:45 hod. a odchod o 16:17 hod. Vyššie uvedené zistenia sa týkajú zamestnanca vo vedúcej pozícii na Magistráte HMBA (vedúci oddelenia) a tiež vedúcej pozícii v spoločnosti METRO (vedúci tímu stavebných dozorov). V čase od 01.03.2022 do 30.09.2022 tento zamestnanec pracoval na hlavný pracovný pomer na Magistráte HMBA (20 %-ný úväzok) a zároveň v spoločnosti METRO na 100 %-ný úväzok.“

Čo na to starosta?

Aký je postoj petržalskej samosprávy k zisteniam týkajúcich sa vicestarostky? „Viaceré podozrenia opísané v správe pani kontrolórky hlavného mesta boli medializované a verejne známe už mesiace dozadu prostredníctvom e-mailov „z vonku“, ktoré boli adresované poslancovi a primátorovi Bratislavy a týkajú sa nielen pôsobenia pani Kozákovej, ale aj jej predchodcov. Aj na ich základe bola nariadená v magistrátnej firme kontrola, ktorá teraz viaceré z nich považuje za oprávnené,“ uviedol pre

Petržalské noviny starosta Petržalky Ján Hrčka, tentoraz z pozície poslanca hlavného mesta. „Niektoré sa aj mne javia z dostupných informácií ako vážnejšie a niektoré zase ako formálne alebo neodôvodnené, ale ako vždy aj teraz považujem ako mestský poslanec za dôležité, aby sa v prípade potvrdenia akýchkoľvek pochybení zabezpečili primerané opatrenia a vyvodila zodpovednosť voči konkrétnym osobám. Pani Kozáková v spoločnosti Metro po zverejnení týchto podozrení pred komunálnymi voľbami v októbri 2022 skončila, po-

kiaľ viem na vlastnú žiadosť a akékoľvek ďalšie kroky na základe vyhodnotenia týchto zistení voči nej či iným bývalým a súčasným zamestnancom Metra má v rukách vedenie hlavného mesta.“

Dodal, že „vzhľadom na skutočnosť, že ide o staršie podozrenia v magistrátnej firme, v ktorej pani Kozáková už niekoľko mesiacov nepôsobí a týkajú sa aj pôsobenia bývalých vedení Metra, v mene mestskej časti k tomu z doteraz známych informácií stanovisko – na rozdiel od môjho stanoviska z pozície mestského poslanca a staros-

tu Petržalky – zaujať, pochopte, nedokážeme“.

Nezvažuje mestská časť prehodnotiť fungovanie Michaly Kozákovej na poste vicestarostky?

„Pokiaľ nebudem presvedčený, že pani Kozáková priamo zodpovedá za akékoľvek závažné pochybenia v rámci jej pôsobenia v magistrátnej firme Metro či v ktoromkoľvek jej predchádzajúcom pracovisku, ktoré by vylučovali jej pôsobenie na našom úrade, považujem nateraz jej koniec vo vedení Metra na vlastnú žiadosť za dostatočné vyvodenie zodpovednosti v tejto veci,“

vyjadril sa starosta. „Ako druhú zástupkyňu Petržalky som ju vo februári 2023 povolil do funkcie aj s mnohými pozitívnymi odporúčaniami na jej pracovné nasadenie od jej bývalých kolegov či zástupcov hlavného mesta v oblasti projektového riadenia a výstavby. Moje rozhodovanie o jej prípadnom zotrvaní či nezotrvaní na pozícii vicestarostky sa teda bude odvíjať – tak ako doteraz aj do budúcnosti – v prípade všetkých kolegov na miestnom úrade – práve od jej pracovného prínosu pre Petržalku.“ (in)

foto: www.zastupitelstvo.sk

ESTD. 2002

Pizza Carla

PUB

Najkvalitnejšia pizza v Bratislave

Burgre, steaky, lokálne špeciality

Čapované piva Srijany

AKCIA 2+1 za 1€

AKCIA 2+1 za 1€

Živé prenosy

(Premier League, La liga, Liga majstrov ...)

Otvorené
Utorok - Nedel'a 11:00 - 23:00

Kde nás nájdete
Ovsištské námestie 1, Petržalka

pizzacarla.sk

...viac ako len pizza

Hudba na Dostiške

Dva júnové vikendy po sebe bude areál Závodiska Dostihovej dráhy patriť hudobným festivalom.

Festivály parkového typu predstavujú celodenné rodné podujatie, aké sa koná v parkoch vo všetkých európskych metropolách od Londýna po Viedeň. Takým sa chce stať aj mestský festival WE LOVE MUSIC. V dňoch 16.6.-17.6. ponúkne program širokej cieľovej skupine. V centrálnej časti oválu Závodiska sa predstavia Arash, Basshunter, Haddaway, Lou Bega, Rednex, Londonbeat, ale aj staršie hviezdy disco éry: Bonney M či Ottawa. Domácich

headlieroz zastupuje v prvý deň legendárna kapela MADE 2 MATE v originálnom zložení. Fanúšikov poteší po dlhých rokoch čakania. Veď naposledy vystupovali pod holým nebom pred 21 rokmi! Domácu scénu bude zastupovať Marián Čekovský s kapelou či Djské združenie The Deep Djs alebo bratislavská legenda DJ Charlie Brown.

Okrem hudobnej produkcie ponúka festival celodenný piknik pod stromami, návrat legendy Crazy Frog, či pre-

miérové vystúpenie európskej senzácie SixxPaxx.

Dni Petržalky

Podujatie sa po prvý raz uskutoční v rozšírenej podobe, a to od piatka 23. júna až do nedele 25. júna. Dejiskom diania bude takisto stred zelenej plochy dostihovej dráhy. Vstup je vďaka podpore mestskej časti voľný a samospráva avizuje zdarma aj popcorn a cukrovú vatu vo svojich stánkoch. Interpretov plánuje predstavovať postupne, zatiaľ sú známi No Name a Horkýže Slíže. Program sa bude dopĺňať na webe www.petrzalka.sk/festival. (pn, mh)

Lávku odstránia

Miestny poslanec Jakub Kuruc sa zaujímal, čo bude s lávkou, ktorá je ponad Bulíkovou ulicou a je v správe mestskej časti.

„Prieťah cez ňu je zabránený kvôli bezpečnosti. Plánujú sa nejaké revitalizačné práce, prípadná sanácia?“ pýtal sa v interpeľácii. Tu je odpoveď mestskej časti: „Na základe vykonanej technickej obhliadky statikom bolo z jeho strany posúdené, že uvedená pešia lávka nespĺňa technické parametre pre

užívanie. Z uvedeného dôvodu MČ pristúpila k uzatvoreniu uvedeného objektu. Vzhľadom na uvedené stanovisko statika budeme musieť pripraviť projektovú dokumentáciu na búracie práce. Po vypracovaní uvedenej dokumentácie sme povinní osloviť okresný

úrad, ktorý nám prideli stavebný úrad. Tento požiadame o povolenie na búracie práce. Z dôvodu šetrenia verejných finančných prostriedkov, nie je nevyhnutné vyhotovovať nové schodisko pri OD Tesco.“ (pn) foto: in

Predtým, než začnete nadávať, že vám neodviezli odpad

Na aprílovom miestnom zastupiteľstve upozornil poslanec Zdenko Pek na problémové kontajnerové stojiská, ku ktorým sa OLO často nevie pre parkujúce autá dostať.

Toto je 5 najproblémovších oblastí v Petržalke od začiatku roka do 19. apríla:

- Brančská 5-9: zaevidovaných 8 nevykonaných odvozov
- Lietavská 2-6: zaevidovaných 23 nevykonaných odvozov
- Jankolova 9: zaevidovaných 7 nevykonaných odvozov
- Krásnohorská 16-22: zaevidovaných 4 nevykonané odvozy
- Topoľčianska 17: zaevidovaných 5 nevykonaných odvozov.

„Čo sa ale týka Topoľčianskej, tam je problém na viacerých miestach,“ podotýka Zuzana Balková, manažérka externej komunikácie OLO.

Ako uviedla, pri odvoze odpadu evidujú, že jedným z častých dôvodov nevykonaného odvozu odpadu sú zaparkované automobily. Nejde len o prípady, kedy je vozidlo zaparkované priamo

▲ Brančská, Röntgenova, Rovniankova - odvoz sa neuskutočnil pre prekážajúci automobil. OLO má z každého neuskutočeného odvozu fotodokumentáciu.

▲ Stojisko na Jankolovej patrí do prvej päťky problémových lokalít. Dôvodom je úzka prístupová cesta ku kontajnerom, na ktorej parkujú autá po oboch stranách.

pri zberných nádobách alebo pri stojisku zberných nádob. „Častejšie sa stretávame so situáciou, kedy zaparkované vozidlá niekedy aj mimo parkovacích miest neumožnia ani prejazd resp. prjazd zvozovej techniky k stojisku,“ hovorí. „V neposlednom rade sa vyskytujú situácie, ktoré spomaľujú a obmedzujú našich vodičov v teréne a to napríklad vozidlo, ktoré je síce zaparkované na vyhradenom mieste, ale kolesá má vytočené smerom k cestnej komunikácii alebo má nesklopené spätné zrkadlá, ktoré zasahujú do dráhy nášho vozidla, ktorou potrebuje naše zberové vozidlo prejsť. Aby sme predišli poškodeniu ostatných zaparkovaných vozidiel, musíme manévrovať, cívať a tým často spomaľujeme a blokujeme premávku a vozidlá za nami.“

Ak odvoz nie je možné vykonať, pracovníci OLO zdokumentujú situáciu a záznam je zverejnený na webovej stránke OLO v Evidencii neodvezeného odpadu www.olo.sk/evidencia-neodvezeno-odpadu. Odporúčame vám ju, je skutočne prehľad-

ná a dôsledná. Je dobré sa namiesto nadávania pozrieť, prečo vaše kontajnery neboli vyprázdnené. Zuzana Balková podotýka, že ak je to možné, uvedené miesto sa OLO pokúša obslúžiť opakovane aj niekoľkokrát v deň odvozu. „Ak nie je možné obsluhu vykonať v daný deň odvozu, vykonáme náhradný odvoz v čo najkratšom termíne.“

Na niektorých miestach ide o dlhodobý problém s odvozom. Vtedy OLO spolupracuje so správcami nehnuteľnosti, s mestskou časťou či magistrátom. Tak to bude zrejme aj po iniciatíve poslanca Zdenka Peka v Petržalke. Ako uviedol starosta Ján Hřečka, samospráva problém eviduje. Navrhol najskôr upozornenia formou letákov, ak to nepomôže, môžu kontrolóri parkovania sprevádzať vozidlá OLO a odťahovať vozidlá, ktoré tvoria prekážku. V komplikovanejších prípadoch bude prizvaný odborník z oblasti cestnej dopravy či dopravný analytik. (in)

foto: www.olo.sk/evidencia-neodvezeno-odpadu, in

Draždiak má nový trávnik

Petržalka vylepšuje okolie jazera, vynovila prezliekacie kabínky a položila nové trávniky.

Minulý rok osadila samospráva v najfrekventovanejších lokalitách Draždiaka päť prezliekacích kabínok. Aktuálne vandalmi poškodené pôvodné plátno nahradili pracovníci oddelenia verejných priestranstiev drevenými doskami.

Zdá sa, že tento rok sa už budeme opaľovať aj na mäkkej trávě. „Samotnému položeniu novučičkého trávniku predchádzalo

navezenie až štrnástich vozidiel zeminy o objeme osem metrov kubických,“ informuje samospráva. „Príprava na polozenie trávnik trvala tri dni, pričom následné uloženie zeleného koberca v zelených pásoch s rozmermi 40x100 centimetrov ďalšie tri. Spolu nám tak na petržalskom pobreží pribudlo až 800 metrov štvorcových trávnikovej zmesi.“ Oplotenie okolo trávnik je, samozrejme, dočasné, tráva spočiatku potrebuje pokoj a vlhu. (mh) foto: in

mixiland.bratislava Mixiland detský svet Bratislava

MIXILAND
DETSKÝ SVET

Týždenné/denné tábory
s pestrým programom

JÚL

3.-7.7. 2023 - Umelecko-kreatívny tábor

10.-14.7. 2023 - Olympijské dni

17.-21.7. 2023 - Šikovníček

24.-28.7. 2023 - Cesta okolo sveta

AUGUST

31.7.-4.8. 2023 - Zvieratkovo

7.-11.8. 2023 - Indiánsky tábor

14.-18.8. 2023 - Vedátor v akcii

21.-25.8. 2023 - Malý čarodejník

Cena:
129€
/ týždeň

Cena:
29€
/ deň

+421 903 382 044

mixiland.bratislava@mixiland.com

www.mixiland.sk

NOVÁ
VETERINÁRNA
KLINIKA

SLNEČNICE
VETERINÁRNA KLINIKA

Zuzany Chalupovej 7A

MVDr. Marián Reichwalder
MVDr. Vladimír Ziman

Potrebujú Slniečnice viac bytov alebo občianskej vybavenosti?

Na aprílovom miestnom zastupiteľstve zaujal materiál, podľa ktorého mestská časť nesúhlasí s návrhom zadania pre spracovanie urbanistickej štúdie v niekoľkých sektoroch Slniečnic. V dobe, kedy sú takéto štúdie priam vyžadované, je to prekvapujúce. Čo je dôvodom?

V decembri 2021 zverejnilo hlavné mesto výzvu týkajúcu sa zmeny Územného plánu mesta v záujme rozvoja nájomného bývania na území Bratislavy. Mesto je ochotné zmeniť územný plán v lokalitách, kde už je teraz možná výstavba, teda aj navýšiť výstavbu, ak budú niektoré nové bytové domy obsahovať aj mestské nájomné byty.

Na to zareagoval developer Slniečnic a navrhol štúdiu pre územie južne od Panónskej cesty. Aktuálne je to len orná pôda a neudržiavaná náletová zeleň, v jednej časti už prebieha výstavba troch bytových domov.

Aktuálne funkčné využitie plochy podľa územného plánu dovoľuje v tomto území maximálne 30 percent bývania a 70 percent občianskej

vybavenosti. Po zmene, ktorú obsahuje návrh zadania, by to bolo 70 percent pre byty a len 30 percent pre občiansku vybavenosť.

„Ciele uvedené v návrhu zadania UŠ považujeme za nezlučiteľné s nárastom funkcie bývania, nedostatkom sociálnej infraštruktúry, občianskej vybavenosti a súvisiacim saturovaním potrieb obyvateľov mimo lokalitu Južného mesta,“ uvádza Petržalka ako dôvod, prečo k urbanistickej štúdii vydala nesúhlasné stanovisko. V preklade, obyvateľov v tomto území pribúda a tomu by mala zodpovedať aj občianska vybavenosť.

V tejto lokalite sa nachádza aj budúca škola, ktorú chce mestská časť prevádzkovať ako verejnú. Zatiaľ má

vydané právoplatné územné rozhodnutie. Ako nás informovala hovorkyňa Petržalky Mária Halašková, rokovania s developerom na tému výstavby materskej a základnej školy naďalej pokračujú. „Mestská časť zároveň v tejto veci aktívne koordinuje postup s hlavným mestom, ako vyhlásovateľom výzvy, v rámci ktorej bol návrh zadania tejto UŠ vypracovaný,“ uviedla.

Aj preto Petržalka v zamietavom stanovisku uvádza, že v prípade opätovného spracovania návrhu zadania žiada „vypustiť celé východné územie predmetnej UŠ, ktorého súčasťou je stavba „Škola Južné Mesto, Bratislava-Petržalka“. Umiestnenie uvedeného zariadenia školy považujeme za nevyhnutné pre vybavenie územia a požadujeme ho zachovať.“

Na záver pripomíname, že urbanistická štúdia LEN preveruje možnú zmenu územného plánu. Až po jej kladnom prerokovaní sa pripraví zmeny a doplnky územného plánu, o ktorých rozhodnú mestskí poslanci. (pn)

Najmenej sme spokojní so stavom ciest a chodníkov

Vyplýva to z dotazníkového prieskumu organizovaného našou mestskou časťou v júni a júli minulého roka.

Na participatívnom prieskume sa zúčastnilo celkovo 925 respondentov z radov dospelých populácie Petržalky. Najpočetnejšími skupinami boli ľudia vo veku 30 až 39 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním, ktorí v Petržalke bývajú viac ako 10 rokov. Až tri štvrtiny respondentov (presne 686) vníma celkový rozvoj mestskej časti za posledných päť rokov pozitívne.

Pozitíva

Medzi 10 najčastejšie pozitívne hodnotenými oblasťami sa na prvej priečke ocitli možnosti rekreačného a voľnočasového využitia v petržalskej prírode, a to aj vďaka okolitým lužným lesom, Veľkému Draždiaku či Chorvátskemu ramenu. Na druhej priečke sa umiestnila dostupnosť a kvalita poskytovaných informácií o dianí v Petržalke prostredníctvom platformy miestneho úradu.

Petržalčania a návštevníci sú spokojní aj s občianskou vybavenosťou, najmä so službami v oblasti finančného sektora, telekomunikácií (pošty, banky, poisťovne...), ale aj starostlivosťou o telo (kaderníctva, masáže, kozmetické salóny...). Tiež so službami poskytovanými Miestnou knižnicou Petržalka a jej pobočkami a tiež dobrou

dostupnosťou verejných detských ihrísk.

Respondenti ocenili aj dobrú starostlivosť o zeleň – orezy stromov a kríkov, kosenie, sadenie kvetov, a pod. a tiež verejnú športoviská.

Negatíva

Najviac ľudí je nespokojných so stavom chodníkov a ciest, dostupnosťou parkovania, zavádzaním parkovacej politiky a kvalitou cyklotrás.

Ďalšími oblasťami, ktoré respondenti vnímajú kriticky, je chýbajúca bezbariérovosť chodníkov pre kočíky a invalidné vozíky, nedostatočná čistota verejných priestranstiev, ale aj počet výbehov pre psy. Menšia časť zapojených v prieskume považuje za problémovú aj dostupnosť zdravotnej starostlivosti alebo potrebnej infraštruktúry pre cyklistov.

Na čo slúžil prieskum?

Zozbierané dáta v kombinácii s ďalšími budú využité pri formulovaní cieľov a priorit rozvoja Petržalky na nasledujúcich sedem rokov. Miestny úrad Petržalka totiž pripravuje aktualizáciu svojho strategického dokumentu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) s názvom Petržalka 2029. (mh)

foto: Matúš Husár

Na niektoré vylepšenia nepotrebujeme zmeniť VZN a tieto zmeny už postupne realizuje - zahusťuje sieť parkovateľov, zlepšuje kontrolu, pripravuje nové PAAS klientske miesta a zaoberá sa tiež väčším zosúladiením časov regulácie v jednotlivých zónach.

Zmeny, na ktoré je potrebná zmena VZN, budú predložené na májové zasadnutie mestského zastupiteľstva.

Čo obsahuje návrh?

Zavedenie možnosti platby parkovného cez SMS. V súčasnosti na to slúžia parkomaty, mobilné aplikácie či úhrada parkovného v partnerskej prevádzke alebo u parkovacieho asistenta. Na jednu osobu budú môcť byť po novom vydané 3 rezidentské parkovacie karty (na jeden byt maximálne 3 karty). Odstráni sa tak na-

Pomôžu vám zmeny v PAAS?

Mesto pripravuje vylepšenia a zmeny pravidiel systému regulovaného parkovania PAAS.

príklad nutnosť prepisovať vozidlá medzi členmi jednej domácnosti.

Mení sa aj maximálny limit dĺžky vozidla pre vydanie rezidentskej karty, zo súčasných 5,3 metra na 5,4 metra. Tým mesto reaguje na obyvateľky a obyvateľov, ktorí napríklad používajú

dlhšie rodinné vozidlá a v súčasnosti sa nezmestili do limitu.

Použitie bonusovej karty pre všetkých Bratislavčanov a Bratislavčanky chce mesto spraviť prehľadnejšie, aby bolo jasné, kde je možné využiť 2 hodiny bezplatného parkovania

a kde nie. V praxi to znamená, že bonusová karta bude platiť všade okrem ucelenej oblasti v centre mesta.

Snahou mesta bolo aj vyjsť v ústrety zraniteľným skupinám obyvateľiek a obyvateľov a po konzultáciách s poskytovateľmi sociál-

ných služieb navýšuje počet návštevných hodín pre prijímateľov sociálnej a zdravotnej starostlivosti na 750 hodín/rok. Zároveň pre registrovaných poskytovateľov sociálnych služieb zavádza možnosť získať zľavovú parkovaciu kartu, s ktorou budú mať nárok na 90 % zľavu z hodinového parkovného. Cieľom je uľahčiť poskytovanie sociálnych služieb ľuďom, ktorí sú odkázaní na domácu starostlivosť.

Navrhuje tiež zlacniť cenu abonentskej karty v drahších zónach (tarifné pásmo A-C), a to o 20 %, aby bola dostupnejšia napríklad pre menšie prevádzky v regulovanej zóne.

Súčasťou zmien VZN bude aj návrh nových zón v mestskej časti, kde sa bude v nasledujúcich rokoch PAAS ďalej rozširovať. (dsch)

foto: Matúš Husár

Hľadáte pre svojho drobca vhodnú škôlku?

Súkromná materská škola Pramienok v Petržalke má posledné voľné miesta

Vnímavý a láskavý prístup, adaptačný program, moderne zariadené priestory s veľkou záhradou a najmä predškolské vzdelávanie na vysokej úrovni nájdete v súkromnej materskej škole Pramienok na Gercenovej ulici v Petržalke. Rodičov pozýva na deň otvorených dverí každú stredu doobeda. Termín je možné dohodnúť si vopred emailom alebo telefonicky.

Nahliadnite do škôlky, v ktorej je každé dieťa jedinečné

Každý rodič si želá, aby nástup do materskej školy bol pre dieťa i rodičov čo najmenej stresujúci. Na výbere vhodnej škôlky veľmi záleží. Prvé dni sú pre dieťa najdôležitejšie - nové priestory, ľudia, hračky, nové pravidlá. V súkromnej materskej škole Pramienok vedia, že pre deti i rodičov je to veľká zmena. Mnoho detí prežíva smútok z odlúčenia. Preto už desiaty rok úspešne uplatňujú adaptačný program. „Vnímavý a individuálny prístup pani učiteľky, spolupráca škôlky a rodičov, úprimná obojstranná komunikácia vedú k spokojnosti detí. Snažíme sa od prvých momentov vytvárať pohodu a bezpečný priestor, v ktorom sa deti cítia dobre. U nás je každé dieťa jedinečné“, hovorí Katarína Rácz, zriaďovateľka SMŠ Pramienok.

Výchovno-vzdelávací program na vysokej úrovni

V SMŠ Pramienok je komplexný vzdelávací program zameraný na rozvíjanie poznania formou zážitkových hier – deti tvoria, objavujú, experimentujú. Sú vedené k skutočným hodnotám, akými sú priateľstvo, vzájomná podpora a pomoc, trpezlivosť, húževnatosť. Deň začínajú ranou stimuláciou s metódou Glenna Domana, pokračujú hrovou matematikou podľa Hejného, spoznávajú svet hudby, hrajú na hudobné nástroje. Využívajú aj metódu fonematického uvedomovania podľa Elkonina, zdravotné cvičenia či hry v anglickom jazyku.

Zápis a deň otvorených dverí – každú stredu od 9.00 hod.

Dohodnite si stretnutie a spýtajte sa na všetko, čo vás zaujíma. Na stránke www.skolkapramienok.sk nájdete všetky potrebné informácie o vzdelávaní, plaveckých či korčuľarských aktivitách detí, adaptačnom programe, stravovaní aj zápise na rok 2023/2024.

Materská škola Pramienok – partner rodičov vo výchove a vzdelávaní

Viac informácií nájdete aj na Facebooku a Instagrame @skolkapramienok.

PRAMIENOK
SÚKROMNÁ MATERSKÁ ŠKOLA

Pravé miesto pre Vaše DIETĀ

Kontaktujte nás na t. č. 0911 786 300
WWW.SKOLKAPRAMIENOK.SK

ZÁPIS na šk. rok 2023/24

Registrujte sa na DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

26. 4. 2023	(streda)	9:00 – 10:30
3. 5. 2023	(streda)	9:00 – 10:30
17. 5. 2023	(streda)	9:00 – 10:30
24. 5. 2023	(streda)	9:00 – 10:30
31. 5. 2023	(streda)	9:00 – 10:30

CITROËN PAUŠÁL
JAZDITE IHNEĎ ZA 219 €*

CITROËN

BEZ AKONTÁCIE
VRÁTANE SERVISU
VRÁTANE POISTENIA

CITROËN C3

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

„Odmenou je mi radosť susedov a okoloidúcich,“ hovorí Vladimír Lepiš.

▲ Inšpiroval aj vedľajšie vchody. Tie majú takto nádhernu upravenú zeleň.

Postupne inšpiroval aj obyvateľov blízkych vchodov a dnes, keď idete okolo Jiráskovej 2 až 10, máte pocit, akoby ste prechádzali okolo

kompaktného celku, ktorý má jediného záhradníka. Nie je to tak. Tých, čo sa starajú, je viac, spoločne však minulý rok zväčšovali v anketu o predzáhradku

To nie je predzáhradka, to je

záhrada lahodiaca oku

„Na tomto strome obrastenom brečtanom majú akoby po poschodiach svoje hniezda drozdy, vrabce a aj chránený holub hrivnák. Volám ho preto vtáčí panelák,“ hovorí s úsmevom Vladimír Lepiš, ktorý pred 15 rokmi začal kultivovať zeleň pred domom na Jiráskovej 8 a 10.

roka v Petržalke. Zaslúžene. Ktokoľvek, kto ide okolo, neodolá nakuknúť poza živý plot. „Viacero okoloidúcich mi už povedalo, že hoci môžu ísť kratšou cestou, radšej idú po našom chodníku a hneď majú krajší deň,“ hovorí Vladimír Lepiš.

Nečudujem sa. V jednej časti obdivujete kvety, v inej krásne upravené kríky, skalky, vtáky tu majú nielen búdky, ale aj malé kúpalisko. „Sle-

dovať ich tu v lete, keď je sucho, je zážitok.“ Ukazuje nám, kde nedávno pokusne zasadil mäta, repík aj papradie, smeje sa na zabudnutých vajčičkách z veľkonočnej výzdoby, ktorú robila jeho manželka a prezradza, že keď je v zime sneh, nemajú vďaka nej pred domom obyčajného snehuliaka, ale medveďa a vlka. Vladimír Lepiš je zástupcom vlastníkov bytov na Jiráskovej 8 a 10 od

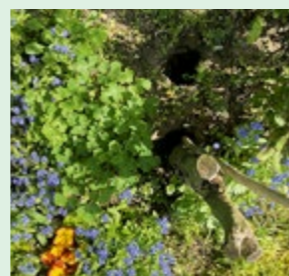
roku 1999 a priznáva, že to tu nebolo vždy také idyllické.

Benefity živého plota

V roku 2008 prišiel s iniciatívou skrásliť priestor pred domom. „Prečo to nemať pekné, keď sa to dá?“ spýtal sa praxou a susedia sa nadchli. „Od mestskej časti sme si vypýtali sadenice živého plota a začali tvoriť predzáhradku. Živý plot mal pôvodne zabrá-

moc, odmietli ma s tým, že toto je problém majiteľa pozemku.“

„A ešte by sme veľmi chceli bezbarierový vstup z/na parkovisko z chodníka kvôli ľuďom na vozíčku. Keď sme o to v roku 2007 žiadali, mestská časť nás odmietla,“ hovorí mi a ja reagujem, že odvtedy sa veľa zmenilo. Treba napísať na podnety@petrzalka.sk, toto je v moci miestneho úradu vyriešiť rýchlo. Horšie to bude s tými potkanmi...

niť psom vbiehať do priestoru, ktorý sme upravovali a tiež to bola psychologická zábrana, aby nám neznámi neničili kvety,“ spomína. Vtedy ešte netušil, že živý plot prinesie ešte jeden benefit. Dokonale opticky oddelil parkovisko od domu. Akoby sa vzdialilo, neruší vás.

Kvôli tieňu vyrúbali niekoľko stromov, tie čo zostali, Vladimír Lepiš pravidelne tvaruje. Vysvetľuje mi, že vyrastal na dedine, jeho mama bola nadšená kvetinárka, k takejto práci má blízko, hoci rád sa o ňu aj podeli. „Tri susedky tu majú svoje kvetinové kruhy, kde si sadia svoje rastliny a vieme nájsť priestor aj pre niekoho ďalšieho, kto by sa chcel starať.“

Živý plot strihá trikrát do roka. „Robotu trvá aj dva, tri dni,“ hovorí a pripúšťa, že ho zrejme zníži. „Jednak kvôli ľuďom a aj deťom, pretože pred jeho výškou nevidia dovnútra, jednak kvôli bezpečnosti. Cyklisti, ktorí jazdia po chodníku, hoci by nemali, nestihajú reagovať, keď spoza plota náhle vybehne dieťa. A deti býva v záhrade veľa. Vladimír Lepiš im dá ovariť bylinky, dievčatkám neraz dovolí natrhať si kvety, ony mu na oplátku pomáhajú upratať, keď kosí, orezáva kríky či strihá plot.“

Pochvaluje si spoluprácu s Oddelením správy verejných priestranstiev mestskej časti. Zbavia ho odpadu a ich vedúci Peter Slovák vraj osobne asistoval aj pri osádzaní lavičiek v ich „borovicovom hájiku“, ktorý majú kúsok od domu. Kedysi sa tu zgrupovali asociáli, dnes slúži seniorom, psičkárom aj mladým, počas pandémie sa tu dokonca konali domové schôdze.

„Chcem, aby tu ľudia boli spokojní, aby boli radi, že žijú v Petržalke. Odmenou mi je radosť susedov aj okoloidúcich. A to stojí za tú námahu,“ dodáva a keď mi ešte ukáže ich zimnú záhradu s gaučom vo vchode, plnú izbových kvetov, mám pocit, že na Jiráskovej je radosť žiť. (in)

foto: Marian Dekan, in

Takto vznikajú sídliskové komunity

„Aké nádherné tulipány,“ zastaví sa skupinka dievčat z blízkej školy pri plote areálu Saleziánov na Mamateyovej/Haanovej. Časť dlhodo- bo nevyužitého priestoru ožila vďaka komunitnej záhrade Občianskeho združenia Polka.

Ešte pred rokom bola zarastená a spustená, zrazu pribudli vyvýšené záhony, sedenie, skalka, zaujímavé auto z dreva... Predchádzajúci ľudia sa neraz zastavia a nazerajú do tejto oázy pokoja uprostred sídliska. „Keď je niekto z nás v záhrade, človek za plotom by sa nemal oštychať vstúpiť,“ pozýva zakladateľka Jana Pavlíková. „Môže si posediť, oddýchnuť, pokochať sa... Keď vidím, že niekto pozere cez plot, často ho pozvem ďalej, prehodíme pár slov a ponúknem mu aj šaláty alebo bylinky z našej úrody.“

Skúšajú, čomu sa bude dariť

„My sami sa ešte spoznávame,“ hovorí o rodinách, ktoré sa minulý rok postupne dali dokopy a stali sa základom pre komunitnú záhradu. Na začiatku bol nápad spojiť sa so susedmi a vytvoriť priestor, kde sa aj rodiny z panelákov dostanú k vlastným paradajkám či reďkovkám, ale aj zažijú vzťahy so susedmi tak, ako ich už naša generácia ani generácia našich detí nepozná. K záhradníčeniu sa pridali aj deti z Neškôľky. Pred pandemiou mali medzigeneračný projekt aj s Domovom tretieho veku na Poloreckého. Tamojšie záhony ožili a deti sa tešili aj z krásneho jazierka, ktoré majú seniori v areáli. Spoluprácu pretrhol covid a teraz sa usadili u Saleziánov.

Ponúk, čo by sa dalo v tomto priestore robiť, mali Saleziáni veľa. „My sme ich zrejme presvedčili, že sme schopní to udržiavať,“ usmieva sa iniciátorka, ktorá už mala skúsenosti z prvej petržalskej komunitnej záhrady Koza v háji. Pochopila však, že vzdialenosť záhrady od domu je kľúčová.

▲ Do rozbehnutej komunitnej záhrady nie je ľahké sa dostať. Aj Polka má svoj zoznam záujemcov-čakatelov. Prísť sem zrelaxovať však môže každý.

Na začiatku boli tri rodiny, ktoré požiadali o grant z Náďacie mesta Bratislavy, dnes je ich 21. Od minulého roka sú v „testovacej prevádzke“ – skúšajú, čomu sa v záhonoch bude dariť. „Rajčiny sa osvedčili, veľa sme ich mali už minulý rok, hrach, naopak, nie. Aj to, čo vyšlo, zjedli vrany,“ hovorí. „Zato šaláty, polníček, mangold, špenát, rukola, cvikla prežili aj zimu a pozrite, ako sa im darí. Redkovkám sa tiež darilo, kým na ne neurobili nájazd nosáňky. Jedna rodina zas pestovala najmä kôpor.“

Prechádzame záhradou, Jana Pavlíková mi ukazuje, kde nasadili kríčky egrešov, ribezlí a malín. Stromy nesadia, ale na jednu už odrastenú mirabelku naštepili marhuľu, a teraz čakajú, čo sa ujme. „Tu máme spoločný záhon. Minulý rok sme v ňom dopestovali veľa cukín, tento rok sme zasadili jahody. Stojí na mieste, ktoré bolo zarastené aj čeranicami a vidíte, tým neprekáža, že majú nad sebou 40 centimetrov zeminy, prerazili a rastú aj v záhone.“

Záhony sa len prebúdajú k životu. Ten svoj tu majú aj Neškôľkari. Troj-, až šesťročné deti prichádzajú do záhrady každý utorok poobede, hrajú sa tu, šalátové semenka „solia“ do pôdy, polievajú... až kým si ich nevyzdvihnú rodičia. „Vyberali sme im rastliny, ktoré pre nich majú zmysel a nerastú prídlho – kvety, bylinky, napríklad pažitka je veľmi vďačná, minule si z nej robili slamky. Milujú šaláty, jahody a, samozrejme, paradajky.“

Výzva tohto roka

Každá rodina má v záhrade jeden až dvakrát do roka službu. Treba pokosiť, upratať, ak

málo pršalo aj doplniť vodu v nádržkách zo studne, ktorá je na pozemku Saleziánov. Minulý rok sa viackrát stretli na spoločných brigádach, grilovačkách, tento rok spolu sadili. Záhrada je totiž najmä spoločensko-detská záležitosť. „Stmeliť komunitu. To vidím ako výzvu tohto roka,“ hovorí Jana Pavlíková a dodáva, že sú otvorení aj širšej verejnosti. Už v novembri, keď vyrezávali tekvice, bolo v záhrade viac

nečlenov ako členov. Tento rok chystajú opäť piknik na Deň detí, predvianočné zastavenie či pozývajú na novinku pre všetkých – herné utorky. Deti si tu budú poobede môcť zahráť spoločenské alebo loptové hry. Vybavenie na to už majú, aj hračky, pastelky, vymalovánky, deky na sedenie... Takto nenútené vznikajú sídliskové komunity. (in)

foto: Marian Dekan

Galantéria v Petržalke Svetové kľbka

V našich nových priestoroch

Námestie hraničiarov 6/B,
Bratislava - Petržalka

nájdete: priadze, pomôcky
na ručné práce, zipsy, gombiky, nite,
stuh, gumy, spodné prádlo, pančuchy, ponožky

Otvorené:
PONDELOK - PIATOK 10:00 - 18:00

www.svetoveklbka.sk

NOVOOTVORENÁ PREDAJŇA
MEDOVÝ OBCHODÍK MEDOVINOTÉKA
od 15. mája na adrese Krížna 62, 821 08 Bratislava

- svetovo oceňované medoviny Apimed
- včelie produkty a kozmetika
- kvalitný slovenský med
- včelárske potreby

OTVÁRACIE HODINY
Pondelok - Piatok
9:00 - 17:30
(obedňajšia prestávka 12:30-13:00)
Sobota
9:00 - 12:30
(každý nepárny týždeň)
(predajňa na Trnavskom mýte bola zrušená)

e-mail: apimed@apimed.sk
tel: 0908 631 198

► Pokračovanie zo strany 1
Opatrenia teda nesmú končiť len pri odchyte. A tváriť sa, že odchyt so zabíjaním je v tomto smere efektívnejší, je len veľké marketingové farižejstvo.“

Vyštudovaný zoológ so špecializáciou na ornitológiu sa na odchyt holubov pozerá cez prizmu ochrany a výskumu vtáctva. „S odchytom holubov sme začali pred jedenástimi rokmi s tým, že budeme humánna alternatíva a odchytené holuby nebudeme zabíjať. Vedel som, že v iných krajinách existujú firmy, ktoré to robia presne tak isto, bez usmrcovania. Takže sme prevzali know-how, vylepšili ho rôznymi vychytávkami a špeciálnymi postupmi. Dnes holuby vieme vypúšťať tak, aby sa nevracali. Návratnosť sme znížili z 10 pod 5 percent,“ vysvetľuje.

Holuby odchyťujú do

▲ Odchyt holubov na bytovke na Pečnianskej.

odchytových klieťok s rozmermi 1,5 x 2 metre, každá má nádobu na vodu, misku s krmivom, bydlu, striešku.

Odchytené jedince vypúšťajú vo vzdialenosti 70 až 120 kilometrov do poľnohospodárskej krajiny všade tam, kde majú dohodnutú spoluprácu s farmami.

„V mnohých súťažiach sa snažíme ísť pod cenu, len aby si objednávateľ vybral odchyt bez zabíjania a humánnu manipuláciu, ktorú vieme deklarovať prakticky len my. Problém je už napríklad len v preprave holubov. My ich pekne a starostlivo prevážame v krabicách a preprav-

kách, sú v klimatizovaných priestoroch, iné firmy ich už z klieťky hádžu rovno do igelitových vriec. Z týchto praktík mi je zle. Väčšina odchyťových firiem sú sokoliari, môžeme si len predstavovať, čo sa deje s holubmi, keď dorazia na miesto určenia,“ konštatuje.

Radovan Jambor zároveň vysvetľuje, prečo nerobí odchyt holubov cez hniezdnu sezónu. Aktuálne by podľa neho akékoľvek odchyty predstavovali trýznivú smrť mlá-

ďat na hniezdach. „Bolo by to vysoko nehumánne, striktné presadzujeme etické zaobchádzanie s holubmi a nechceme, aby ich „deti“ mreli hladom a smädom opustené na hniezdach,“ hovorí rozhodne, pričom upozorňuje, že návratnosť odchytených holubov cez reprodukčnú sezónu je navyše absolútna. „Takmer všetci rodičia sa ku svojmu potomstvu vracajú. Pudy sú silnejšie a prekonávajú vzdialenosti. Preto by to ani nemalo význam.“

Na odchyt je podľa neho ideálny čas na jeseň a v zime. „Vtedy nachádzajú menej potravy, takmer nehniezdia, návratnosť vypúšťaných jedincov je absolútne zanedbateľná. Ideálny stav je, keď nepadne jemný poprašok snehu, vtedy je určujúcim faktorom úspešnosti odchyty hlad.“

Holubníky v mestách

Odchyt holubov má okamžitý účinok, ale treba ho opakovať. Existujú však aj metódy, kde sa účinok dostaví po dlhšej dobe, ale je trvalý. Sanácia, čistenie a udržiavanie povál a podkroví a prevádzkovanie mestských holubníkov s riadenou reprodukciou. V nich sa podobne ako sliepkam odoberajú holubom vajčká. „Holubníky sú top riešenie uplatňované v mnohých

Petržalka nemá problém s holubmi?

„Mestské holubníky síce vnímame ako humánny spôsob vysporiadania sa s nadmernou koncentráciou holubov, avšak vzhľadom na to, že holuby v našej mestskej časti zatiaľ nepredstavujú výrazné riziko, o ich zriadení neuvažujeme,“ vyjadrila sa hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

Podľa jej slov samospráva eviduje len čiastkové podnety obyvateľov, a to najmä v čase ich hniezdenia. Navyše „s prevádzkou mestského holubníka priamo súvisí aj

na vlastníkoch/správcovi. „Znečisťovaniu fasády a lodžii je možné predchádzať napríklad inštaláciou ochranných sietí, gélov alebo hrotových zábran,“ odporúča samospráva. Rovnako ako zabezpečenie medzier či odchyt holubov. „Predovšetkým je však potrebné medzi ich prikrmovaniu zo strany obyvateľov. Holuby, ktoré si zvykli na pravidelný prísun potravy, sa zdržujú v jeho blízkosti,“ dodáva hovorkyňa.

▲ Balkóny sa stávajú obľúbené hlavne vtedy, keď sú nevyužívané, s množstvom poličiek, kvetináčov či skriniek.

modernejších progresívnejších mestách. Na Slovensku, žiaľ, takéto mesto nenájdete,“ hovorí zoológ. „Nie som si istý, v čom je hlavný problém, pretože sa toto už dávno nerobí, ale asi je to aj otázkou mentality a kompetencií. Určite aj financií, pretože vstupná investícia je väčšia. Úradníci aj verejnosť sa navyše uspokojia skôr s krátkodobým agresívnym riešením. Lepšie znie, keď sa niekde na stránke obce objaví, že firma zlikvidovala 1000 holubov, ako že mesto postavilo holubník, kde sa o 5 až 10 rokov presunie časť populácie. To je už dávno za aktuálnym volebným obdobím.“ (in)

foto: www.ornis.sk, in shutterstock, Matúš Husár, in

▲ Pohodrať si môžete aj na dôchodcov, ktorí krmia holuby.

NAŠE SLUŽBY

- Kompletná servisná prehliadka vozidla
 - Kontrola vozidla pred kúpou
 - Príprava a vykonanie STK a emisnej kontroly
- Výmena motorových olejov
 - Pneuservis
 - Test tlmičov a brzd
 - Výmena brzdovej a chladiacej kvapaliny
- Výmena olejov manuálnych prevodoviek
- Nastavenie geometrie vozidla
 - Údržba autoklimatizácie
- Diagnostika elektroniky vozidla
- Predaj a výmena akumulátorov
- Mechanické opravy: rozvody, spojky, brzdy...
- Odborná montáž ťažných zariadení
 - Klampiarske a lakovnicke práce
 - AUTOSKLO – opravy a výmeny

**FÉROVÝ
AUTOSERVIS**

Panónska cesta 24
85104 Bratislava
Telefón: +421 917 459 966
+421 905 245 000

**SERVIS
A OPRAVY
VŠETKÝCH
ZNACIEK**

D&D direct s.r.o.

Efektívna ochrana vašich balkónov a plôch voči vtáctvu

S PRÍCHODOM JARI SI VTÁKY VYTVARAJÚ HNIEZDA NA NEŽELANÝCH MIESTACH.

Naše služby: inštalácia najefektívnejšej ochrany proti vtáctvu vytvorená špeciálne pre vaše potreby (balkón, parapetná doska, schodiská, dvory...)

Použitie kvalitnej polyetylénovej siete proti holubom, prípadne nerezového hrotového systému

Každý, kto skúsi gély či repelenty proti holubom, skončí napokon pri našich sieťach. Lebo sú najefektívnejšie. Overené rokmi praxe.

Kontakt: www.vyskove.sk
info@vyskove.sk

+421 905 746 510
 +421 944 640 889

Aké riešenie zvolit'?

Radovan Jambor na balkón a parapety odporúča špirálové zábrany, na podlahu holubí repelent. Na malé strechy dravec na flexiprúte a špirálové zábrany, na väčšie strechy ultrazvukový plašič s meniacou sa frekvenciou.

Zvukové plašiče **

Najobľúbenejšie riešenie, pritom, paradoxne, najmenej účinné. Zvukmi sú buď škreký čajok znamenajúce vo vtáčej reči stres či bolesť, alebo hlasy dravcov. Zo začiatku sa holuby zľaknú, ale keď počujú hlas dravca, ktorý nie a nie zaútočiť, rýchlo sa naučia ignorovať ho. A prekážajú ľuďom. Zlé riešenie.

Ultrazvukové plašiče ****

Aby takéto UZV plašenie malo zmysel, frekvencia aj kmitočet sa musia nepredvídateľne alebo aspoň nepravidelne meniť. To je niečo, na čo si už holub tak rýchlo nezvykne a začne mu to prekážať. Skúšali sme ich opakovane a úspešnosť plašenia je veľmi vysoká. Ale pozor na psíkov, môžu im vadit'.

Ihlicové zábrany *

Sú neskutočne rozšírené, používajú ich všade, pritom, keď sa rozprávame s vlastníckmi a správcami týchto „pichlavých“ budov, takmer vždy ich použitie oľutovali. Holub nie je slepý, má veľmi dobrý zrak a nejaké miestečko si nájde aj medzi zábrami. Navyše sú environmentálne nevhodné - stále častejšie zaznamenávame prípady usmrtených vtákov, aj zákonom chránených vzácných druhov.

Špirály **

Čiastočnou bezpečnou alternatívou voči ihliciam sú špirály proti sadaniu holubov. Ak chcete zamedziť sadaniu na parapety či zábradlie, tam je to ideálne riešenie.

Siete a pletivo **

Siete nie sú z humánneho hľadiska dobré riešenie. (Mnoho ľudí však na ne napriek tomu nedá dopustiť, pozn.red.)

Gélové kapsule a repelenty *****

Ide o relatívne nový fenomén, gélové kapsule napustené látkou, ktorá imituje oheň, ktorého sa holuby boja. Má to však jeden háčik a tým je vysoká cena a krátka životnosť. Repelenty sami o sebe nie sú zlým riešením, avšak ich účinnosť silno limituje čas a vzdialenosť k holubovi. Treba ich aplikovať opakovane a presne na miesto sadania. Máme skúsenosti, že ak nejaké obľúbené miesto holubom znepríjemňujete aspoň dva týždne, prestanú sa naň vracat'.

Atrapy dravcov a havranov

Nefungujú vôbec.

Optické plašiče **

To je už trošku lepší „level“ ako statické napodobneniny. Po inta je v pohybe. Ak sa atrapa hýbe v správny čas a správnym spôsobom, môže holuby vyplašiť. Avšak, ak je to ich obľúbené miesto, za krátko si všimnú, že sa pohybujúcim sa dravcom, nie je niečo v poriadku. Ide teda o operatívne náročnejšiu metódu, pretože účinná bude len, ak pohybujúcu sa maketu, atrapu či siluetu sem tam premiestnite.

Biologická ochrana budov ****

Toto je na trhu novinkou, ale overenou dlhoročnými pozorovaniami. „Nasadia“ sa prirodzené predátory a o pár sezón už prichádzajú prvé výsledky. Je to dlhodobá metóda s lokálnym efektom.

Zdroj: www.ornis.sk

Peter Kázmér: Ramárstvo je obliekanie obrazov

„Príslovie 'obuvníkova žena chodí bosá' u nás platí dokonale," hovorí Viera Kázmérová a ukazuje nám kresby, na ktorých sú dve malé deti. „Naše vnúčatá. Ona už má osem, on už desať! Pozrite, od ktorého roku ich mám a ešte ich nemám zarámovať!“ „Tak si ich odlož!“ reaguje jej manžel Peter Kázmér. Všetci sa smeje.

Ramárstvo na Pečnianskej je ukryté v zeleni tak dokonale, žeby ste ho prehliadli. To, čo zvonku vyzerá ako maličká prevádzka, ukrýva vo vnútri predajňu, výrobnú, sklad... a živú rodinnú atmosféru, ktorá ma uchváti. Vitajú nás manžel Peter a Viera a ich dospelý syn Tomáš. Ich prevádzka vyzerá pre množstvo obrazov na stenách ako galéria. „Slúžia na inšpiráciu," hovorí

„Som vekovo najstarší ramár v Bratislave," hovorí Peter Kázmér. „A ja najmladší," doplní ho syn Tomáš, ktorý raz rodinnú živnosť prevezme.

mi Peter Kázmér. Ja vnímam rámy, - veď na to som sem prišla -, a fascinuje ma, že sú súčasťou obrazu. Akoby šlo o jedno dielo, ktoré vytvoril umelec. A Peter Kázmér mi do toho rozpráva o výtvarníkoch, ktorých diela tu má vystavené. Ukazuje mi monografie, ktoré mu venovali z vďačnosti za dobrú robotu. „Niektorí boli v úžase, ako môžu vyzeráť ich diela," konštatuje a spomína na výtvarníčku, ktorej sa nedarilo nič predáť. Bol presvedčený, že chyba je v jej sterilných rámoch. „Rám je ako obliečenie. Obrazy sú nepredajné, keď sú zle zarámované.“

Nebola jediná, ktorej Kázmérovci sprostredkovali klientov. Zákazník na ich ste-

ne neraz zbadal obraz v dobrom ráme a zatúžil mať doma podobný. Spomínajú, ako s umelcami sedávali u nich v ramárstve, ako nikdy neobidú žiadnu galériu, keď sú na dovolenke, ako sa dá aj na občajnej burze kúpiť hodnotný obraz za pár eur, preto-

že predávajúci nespozná jeho hodnotu. Zaplavia ma takým množstvom informácií, že článok je len torzom.

▲ Čo si dnes ľudia dávajú zarámovať? Kresby, zrkadlá, čipky, ale aj puzzle alebo prvé dupačky ich dieťaťa.

„Nečakala som, že sa budem viac baviť o obrazoch samotných ako o rámoch," hovorím im a Peter Kázmér reaguje: „Rámy sú fabričná vec, ale veď ich vhodne použiť, to už si žiada vkus a umelecký prehľad. Obraz a rám musia ladieť.“

Pani Viera donesie na ukážku nezarámovanú ilustráciu a ja mám v tej chvíli možnosť vidieť ich v akcii. „Rám sa hodí skôr decentný, tu môže byť napríklad pasparta..." hovorí manželka. „Nie, tu sa nehodí, toto dielo potrebuje voľnosť," reaguje manžel. „My sa tu ne-

raz aj pohádame," konštatuje ich syn Tomáš s úsmevom. Je to tvorivá hádka a mne sa páči tá bezprostrednosť, ktorá tu vládne. Keď mi pani Viera neskôr hovorí, ako prišla zákazníčka poďakovať za obraz a zdržala sa tri hodiny, bez problémov jej uverím.

Prinesú obraz a rozpovedia celú históriu rodiny

Peter Kázmér sa za ramára vyučil v 70-tych rokoch. V roku 2000 sa však k ramárstvu vrátil. Kázmérovci bývali na Bohrovej, a tak bolo jasné, že prevádzka bude v Petržalke. „Vzali sme priestor po predajni odevov, ktorej sa tu

▲ Peter Kázmér je presvedčený, že jeho remeslo má budúcnosť.

chýbali nábytkové hypermarkety... „Aj odtiaľ mi nosia rámy na opravu. Pozrite na toto zrkadlo..." odbočí na okamih od témy, ale zas sa vráti do minulosti. „Pracoval som so starými majstrami, ktorým znárodnili dielničky. Veľa ma naučili. Keď odišli, povedal som si stačí a šiel robiť výstavy do sveta.“

Po siedmich rokoch rámovania obrazov sa začal venovať expozíciám výstav. V roku 2000 sa však k ramárstvu vrátil. Kázmérovci bývali na Bohrovej, a tak bolo jasné, že prevádzka bude v Petržalke. „Vzali sme priestor po predajni odevov, ktorej sa tu

nedarilo. Aj miestni boli radi. Spočiatku ma však manželka musela živiť," hovorí ramár s úsmevom. „Urobil som si vizitky, vystrihnuté pečiatky na papieri, a začal obhádzat výtvarníkov. Potom sa to rozbehlo.“

Viera Kázmérová ho preruší a hovorí, že rámovali aj trojmetrový obraz, medzi zákazkami boli aj originály Andyho Warhola. „Klient ich doniesol v sobotu ráno a sedel v aute a čakal, kým budeme hotoví, aby si ich hneď odniesol.“

Na vzácne diela vraj vyberajú s klientom rám aj niekoľko hodín. „Pozrite, máme aj ručne robené lišty. Na Slovensku sa vôbec nevyrábajú. Najlepší sú Taliani." Pani Viera je výrečná, chváli manžela, že ako jeden z posledných ramárov sa nebojí rezať si sám špeciálne antireflexné sklo do rámov, mnohí to radšej nechávajú na sklenárov.

Manželia si skáču do reči, prekrávajú sa. „Ty si ale raportačka, nechaj ma na chvíľu dohovoriť," hovorí on jej. Smejem sa a vravím im, že sa cítim ako doma medzi príbuznými. Pani Viera reaguje, že nie som jediný. Ľudia prinesú obraz a rozpovedia celú históriu ro-

diny. A to je niekedy naddho. „Alebo sa pýtajú: Máte úžasnú robotu, nemôžem u vás pracovať? My si pritom nestíhame ani uložiť veci," smeje sa pani Viera a ukazuje na zbytky lišt na stole.

Nechcem, aby ste to mali ako parte

Čo si dnes ľudia dávajú zarámovať? Peter Kázmér mi ukazuje fotografie detí, mapu, kde odkrývate krajinu, ktorú ste navštívili, vzácne lekárske osvedčenie z minulého storočia, umelecké kresby, zrkadlá,... ale aj puzzle. „Jeden klient má zimnú aj letnú verziu," hovorí Tomáš. Raritou bolo rámovanie prvých dupačiek a niekoľkých zbraní.

Pozerám na desiatky vzoriek rámov v predajni a priznávam, že ja by som si nevedela vybrať. „Najčastejšie počujem - biely rám, čierny, hnedý..." hovorí Peter Kázmér a jeho syn Tomáš ho doplnia: „Ľudia chcú to, čo videli v hypermarkete. Sú naučení, ale zle.“

Pani Viera spomína na pani, ktorá žiadala na moderné umenie dobovú lištu. „Tak sme jej to tak zarámovali. O tri dni sme rám menili." „Niekedy však aj na moderné umenie

môžete dať dobovú rám," namietla manželka. „Je to individuálne. Ako s obliečením. Aj 90-ročnej pani sa môžu hodiť úzke rifle." Ale obraz a rám by sa mali hodiť do interiéru. Mnohí klienti preto nosia aj fotografie svojich domov či bytov. Niekedy sú, naopak, tvrdohlaví. „Donesú fotku dieťaťa a že chcú strieborný rám. „Pýtam sa prečo? Lebo máme také skrine. A keď sa presťahujete? My im doprajeme, ale snažíme sa ich udržať v medziach vkusu. Občas mi to nedá a poviem: Nechcem, aby ste to mali ako parte. Alebo: Chcete to mať ako z hypermarketu? Takto to dielo zostane dielom.“

Do ramárstva prichádzajú zákazníci. Chcú zarámovať čipky. Už pri odchode pani vytiahne dve fotografie vnúčika. „A toto by ste mi nezarámovali?" pýta sa. Evidentne nie všetkých uspokojujú rámy z hypermarketov, hovorím Petrovi Kázmérovci. „Áno, ramárstvo je jedno z mála remesiel, ktoré nekončí," reaguje. (in)

foto: Martin Kleibl

▲ Tomáš práve v dielni rámuje vzácne lekárske osvedčenie z prvej polovice minulého storočia.

▲ Pani Viera donesie na ukážku nezarámovanú ilustráciu a ja mám v tej chvíli možnosť vidieť ich v akcii. „Rám sa hodí skôr decentný, tu môže byť napríklad pasparta..." hovorí manželka. „Nie, tu sa nehodí, toto dielo potrebuje voľnosť," reaguje manžel. „My sa tu neraz aj pohádame," konštatuje ich syn Tomáš s úsmevom.

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kde.maju.sk
Petržalka

www.animofest.sk www.uat.sk

SŠUP animovanej tvorby, Vlastenecké námestie 1, Bratislava, Slovenská republika
Vás pozýva na 18. ročník
medzinárodného festivalu animovaných filmov stredných škôl

ANIMOFEST 2023

15. júna o 9,00 hod.

SWP
SOFTWARE PARTNER

SPONZORI
SLOVENSKÉHO
KINEMATOGRAFICKÉHO
ÚSTAVU

TA3

Bratislavské
Noviny

TV BRATISLAVA

spozori

mediálni partneri

Neškola je unikátny projekt v Petržalke, neškola sú študenti na domácom vzdelávaní, ktorí dvakrát do roka absolvujú komisionálne skúšky na svojej kmeňovej škole. Základnými princípmi školy, ktorá prvú triedu otvárala v septembri 2021, sú rešpektujúci prístup, komunita, príroda a inovatívne vzdelávanie. Aj preto ich stretnete vonku aj vtedy, keď iné deti sedia v škole v lavici.

„Skúsenosť nám potvrdzuje, že učenie vonku je pre učiteľa aj deti veľmi prínosné“, hovorí zakladateľka a riaditeľka Neškoly Viera Mojžešová. „Exteriér je pre deti veľmi inšpiratívny a pri správnom vedení sa v ňom môžu veľa naučiť. V rámci prvouky napríklad s Bingo vyplňacím hárkom objavujeme prvky krajiny, testujeme čistotu vody v Draždiaku či meriame rozmery ihriska. Pri slovenskom jazyku deti vytvárajú z prírodných písmená, kreslia do piesku, alebo majú čitateľské dielne v tieni stromov. Do tajov logiky sa ponárame prostredníctvom piškvičiek s kamienkami a šiškami, vyt-

Rozmery ihriska zisťujú deti v realite.

Dá sa matematika učiť v prírode?

V Neškole bez problémov

Ak uvidíte vonku doobeda 'hrať sa' skupinku školopovinných detí, nečudujte sa. Možno sú z Neškoly, ktorá využíva prírodu ako herňu, učebňu aj oddychovú zónu.

várane geometrické obrazce kriedami, alebo riešime príklady zavesené na stromoch.“

Pre žiakov je zmena prostredia prínosná – sú na čerstvom vzduchu, plnia praktické úlohy, ktoré sú pre

nich zaujímavé prostredím aj prevedením a zvyšujú tak ich motiváciu pracovať. A prídajú hodnotou je budovanie vzťahu detí k prírode. „V duchu hesla 'čo mám rád, to chránim', sú deti citlivejšie na

negatívne zmeny v prostredí a rady ich napravia pri zbieraní odpadkov. Lepšie rozumejú tomu, že priestor, v ktorom sa pohybujú, tvorím a oddychujem, treba chrániť.“

Druháci píšú prvákom

V apríli prebiehalo prihlasovanie detí do prvého ročníka. „V Neškole sa budúcim prvákom prihovráme už počas letných prázdnin. Posielame im poštou list s informáciami adresovanými deťom, veď ony budú denne v škole, nie rodičia, čo ich čaká v prvý školský deň alebo čo nabalit' do školskej tašky,“ vysvetľuje riaditeľka. „V obálke prváčik nájde aj personalizovanú pohľadnicu od druháka s detským odporúčaním, na čo sa môže do školy najviac tešiť.“

Aj prvé mesiace školského roka sa zameriavajú na aktivity, ktoré súvisia so zoznamovaním sa detí navzájom, porozumením režimu a pravidiel školy. Cez zážitkové aktivity postupne vytvárajú tímové-

ho ducha triedy tak, aby boli deti naladené na spoluprácu a vzájomnú pomoc namiesto súperenia. Až potom začína samotné učenie sa.

Prepájanie tried

Ako z detí, ktoré nie sú v rovnakej triede, spraví komunitu, ktorá je vnímavá? „V Neškole cielene prepájame rôzne triedy navzájom. Realizujeme aktivity, pri ktorých sa deti naučia mená svojich starších aj mladších spolužiakov, cez zážitkové programy objavujú, čo majú rady a čo nie, čo ich spája a čím sa môžu obohatiť. Raz týždenne začínajú naši prváci a druháci deň spolu. Spoločným ranným kruhom, kde sa spolu zahrajú, nahladia sa a budujú rovnocenné vzťahy, pri ktorých nezáleží na tom, kto patrí do ktorej triedy. Takto nájde v stredu ráno skupinku prvákov sedieť okolo druháka, ktorý im číta príbeh. Prváci sú motivovaní dosiahnuť to, čo starší kamaráti, druháci si trénujú čítanie a spoločne strávia kvalitný čas pri príjemnom príbehu.“

V Neškole však pravidelne spájajú deti aj v poobedných rozvojových blokoch. „Tento program je zážitkový, zábavný a tvorivý, a to je ideálna príležitosť na to, aby tu interagovali deti zo susedných tried. Spoločne vyrábajú šarkany, hračky z odpadového materiálu v rámci ekovýchov, alebo si pripravujú vý-

robky na komunitný Neškolácky trh pre rodičov,“ vymenúva riaditeľka. „Pri spoločnej práci na projektoch prepájame mladšie a staršie deti a hoci by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že bude ten mladší vždy ťahať za kratší koniec, práve tu sa ukazujú rôzne talenty detí. Prváky, ktorí sa vyznajú v nerastoch, hudobnom nástroji, je skvelý v matematike či dokáže podporiť, je veľkou podporou pre staršieho, ktorému chýbajú práve tieto zručnosti.“ (vm)

foto: Neškola

Chcete bojovať s komármi?

Hlavnú sezónu výskytu komárov ohraničujú mesiace apríl až september. Od marca skontrolovalo mesto už viac ako 2600 liahnísk a zrealizovali už viac ako 60 zásahov v rôznych lokalitách mesta.

Zamestnanci a dobrovoľníci chodia do terénu, odoberajú vzorky a namerané počty lariev v liahniskách značia do aplikácie. V prípade zistenia nadlimitných hodnôt sa pristupuje k aplikovaniu látky BTP. Ide o selektívny biologický larvicíd, ktorý využíva kmene baktérií, ktoré následne ničia larvy komárov. Monitorovať liahniská môžu aj tento rok pomôcť obyvatelia, ktorí prejdú školením a zapoja sa do radov dobrovoľníkov. Bližšie informácie sú uvedené na stránke <https://lovickomarov.sk/> (dsch)

Prítom práve z poplatkov tvorí samospráva nové výbehy či sa stará o údržbu smetných nádob. V Psom parku na Wolkrovej môžete napríklad raz do mesiaca absolvovať výcvik registrovaného psa zadarmo. (Registrovať sa môžete na stránke psom-petrzalka.sk)

Počet neplatičov napriek tomu neustále narastá. Petržalka eviduje aj tzv. chronických neplatičov, ktorí

Stovky majiteľov neplatia za psa

„Len tento rok eviduje Petržalka 568 neplatičov dane za psa,“ uviedla Janka Velická z referátu miestnych daní a poplatkov. V našej mestskej časti máme aktuálne okolo 8 000 psov.

odmietajú za psa platiť daň aj napriek opakovaným výzvam. Tie dlhodobo ignorujú – či už z vlastného presvedčenia o zbytočnosti danej dane, alebo sa ocitli v nepriaznivej finančnej situácii a svoju obec o tom neinformovali.

„A preto, hoci neradi, musíme v našej samospráve podniknúť aj nepopulárne kroky a spolupracovať i s Mestskou políciou Bratislava, ktorá neregistrované zvieratá v uliciach neustále monitoruje. Nám potom neostáva nič iné, len nezodpovedných majiteľov upozorniť a následne sankcionovať,“ uvádza samospráva na svojom webe.

Každý majiteľ psa je po-

vinný písomne oznámiť príslušnej obci, respektíve miestnej časti svojho štvornohého priateľa do 30 dní od dňa, kedy si ho priniesol domov a následne je za

neho v zákonom stanovenej lehote povinný zaplatiť daň. V oboch prípadoch však psičkári často zlyhávajú.

(pn)

foto: shutterstock

Poplatky

- Za menšieho psa v byte zaplatíte na rok 34 eur, za väčšieho (kohútiková veľkosť je 43 centimetrov a viac) 67 eur.
- Za psa v rodinnom dome bez ohľadu na veľkosť je to 17 eur.
- Osamelý dôchodca s príjmom do výšky životného minima, alebo občan s ťažkým zdravotným postihnutím platí takisto 17 eur.

Pokuty

- Ak nerešpektujete zákaz vstupu so psom, zákaz voľného pohybu psa alebo neodstránite exkrementy, ktorými pes znečistil verejné priestranstvo, môžete dostať pokutu do 65 eur.
- Ak neprihlásite psa do evidencie, môžete dostať pokutu až do 165 eur.

ONEWAYFEST

VÝNIMOČNÉ MIESTO_VEČERNÉ KONCERTY_INŠPIRATÍVNE PREDNÁŠKY_CELODENNÝ PROGRAM PRE DETI_VYNIKAJÚCI STREET FOOD

HUDBA

OCTOBER LIGHT
VIERKA BERKYOVA
JAMES EVANS
ISAAC RECORDS
ROCKSTANDERS
GEBORAH
HERO
NOEMIRACLES
A INÍ

ŠPECIÁLNI HOSTIA

LADY ZIKA, ANDY STECH, VIRGINIA G. LOGAN, ERIK ČIKOŠ, MARY A ADY BARTALOS A DALŠÍ

PREDNÁŠKY

VZŤAHY BEZ HÁDOK, OBJAV SVOJ POTENCIÁL, SOCIÁLNE SIETE A INFLUENCERI, ZDRAVÉ SEBAVEDOMIE, ÚSPESNÍ ŠPORTOVCI

RODINNÝ PROGRAM

DETSKÉ DIVADLÁ, SKÁKACÍ HRAD, HOROLEZECKÁ STENA, DREVENÝ KOLOTOČ, ĽUDOVÉ REMESLÁ, KREATÍVNE DIELNIČKY, BUBLINOVÁ SHOW, MAĽOVANIE NA TVÁR, ZAPLETANIE COPIKOV, HLAVOLAMY, ESCAPE ROOM, POPCORN, CUKROVÁ VATA A INÉ ZAUJIMAVÉ AKTIVITY

FREE WIFI & ODDYCHOVÁ ZÓNA

PRIDAJTE SA K NÁM

TYRŠOVO NÁBREŽIE | 9.-11.6 2023 | [ONEWAYFEST.SK](https://onewayfest.sk)

Oded Galor:
Putovanie ľudstva

Rozsiahly a pútavý príbeh plný ohromujúcich súvislostí vysvetľuje, ako technológia, veľkosť populácie a prispôbivosť človeka pred dvoma storočiami vyústili do nevidanej „fázovej premeny“ ľudského bytia. Pri putovaní do minulosti a odhaľovaní jednotlivých vrstiev spoločenských fenoménov zároveň dospievajú k vysvetleniu najhlbších zdrojov nerovnosti: dávne spoločenské obdarené vhodnými geografickými podmienkami a rozmanitosťou sa vydávali na cestu prosperity, zatiaľ čo tie menej šťastné čelili znevýhodneniu, ktoré pretrváva dodnes.

Nick Cave, Sean O'Hagan:
Viera, nádej a masaker

Viera, nádej a masaker je kniha o vnútornom živote Nicka Cavea. Vznikla na základe vyše štyridsiatich hodín dôverných rozhovorov s novinárom Seánom O'Haganom a počto hľadá odpovede na otázku, čo je skutočnou hnacou silou Caveovho života a tvorby. Rozhovory sa dotýkajú tém ako viera, umenie, hudba, sloboda, žiaľ či láska. Otvorene rozoberajú život Nicka Cavea od detstva až po súčasnosť, jeho lásky, pracovnú etiku aj dramatickú premenu, ktorou v posledných rokoch prešiel.

Mary Baloghová:
Dokonalý

Justina Wileyo ako mladého chlapca otec zo záhadných dôvodov vyhodil z domu, no po smrti starého grófa zdedil sláčtický titul a už šesť rokov je grófm Brandonom. Hoci sa z neho stal prisny, nevůdny muž, považuje za svoju povinnosť postarať sa o nevlastnú sestru Mariu, a tak keď jej matka zomrie, vyberie sa do ich skromného vidieckeho sídla, aby ju odviezol na rodinné panstvo Everleigh Park.

Diana Mozoláková:
Liečivá sila divokých bylín

Divoké bylinky mnohí vnímajú ako burinu. Málokto tuší, že ich zelené listy či pestrofarebné kvety obsahujú celú paletu dôležitých vitamínov a minerálov potrebných pre vaše zdravie a celkové zvýšenie životnej energie. Tento praktický sprievodca svetom divokých bylín vám ponúka základné jedle druhy, ktoré sa skrývajú aj vo vašom okolí či priamo vo vašich záhradách.

Erin A. Craig:
Malé láskavosti

Ellerie žije v pokojnom mestečku Amity Falls v pohorí Blackspire Mountain, obklopenom takmer nepreniknuteľnými lesmi. Kedysi dávno z nich prví obyvatelia mesta vyhnaní zákerných démonov. Navštevnicí tam zavítajú len zriedka, no keď zmizne zásobovací konvoj, miestni sa obávajú, že netvory, ktoré kedysi obchádzali a sužovali údolie, sa vrátili. Jesen vystrieda zima a mesto postihnú ďalšie čudné nešťastia.

KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE

Podľa dunivej rany sme vedeli, že sa práve šmykol Nepetržalčan...

Architekt Vladimír Pongrác (62) spomína na svoje detstvo v Petržalke v rokoch 1968 až 1976. Jeho životopis na stránke www.arch.jetzt sa oplatí prečítať celý. Vrátí vás do čias starej Bratislavy, dokáže totiž písať veľmi vtipne aj o smutných aspektoch doby.

V opustených domoch

V roku 1968 sme sa ako rodina presťahovali do Petržalky, do novopostavenej bytovky. Detským ihriskom nám boli dosky, skruže, staré základy zbúraných domov zvezené na kopu, palety cementu... Zvláštny zážitok boli skoky zo žerava do hromady minerálnej vlny, pretože nás potom svrbelo celé telo. Ľudia z okolitých rodinných domov boli vystávaní a predtým, ako ich domy boli zbúrané, stáli opustené. Starší chlapi sa bavili rozbíjaním okien a vypačovaním dverí. Vstup do takéhoto domu bol adrenalín v čistej podobe. Brali sme odtiaľ rôzne veci, ktoré nás zaujali: napríklad nemecké prilby a plynové masky, pasce na zvieratá, bodáky a všetko, čo sa podobalo na zbrane (v televízii bežali partizánske filmy).

Jazero Pečňa

Veľmi dôležitým bolo pre nás jazero Pečňa. V lete na kúpanie a chytanie do podberáka tých najkrajších a najfarebnejších rybičiek; v zime na korčuľovanie a hokej. Podberák sme si robili z hrubšieho drôtu a zo sieťky od zemiakov. Až neskôr z toho jazera urobili pohraničné pásmo a už sme tam nesmeli chodiť.

Do kostola

Každú nedeľu sme museli s mamou chodiť do kostola (od architekta Karfíka) na Lysenkovej ulici. Ak sme s bratom nechceli ísť, otec (komunista) nás na príkaz mamy zmlátil remeňom.

MINCE VÝKUP
0902 168 083
www.HORINKA.sk

GRAFIKY
A LOKÁLNY DIZAJN
POTEŠTE SVOJICH BLÍZKYCH JEDINEČNÝM DARČEKOM!
VIAC UMENIA NÁJDETE NA:
ARTATTACKSHOP.SK

Vladimír Pongrác, najstarší v strede, na Očovskej 12.

Marhuľové sady

Ďalšia spomienka je na petržalské nekonečné marhuľové sady, ktoré síce boli strážené, ale boli tak veľké, že keď nás strážnik naháňal na jednom konci, na druhom už iná skupina mala vypasené brucho.

Kúpalisko Matadorka

Neodmysliteľnou súčasťou nášho detstva bolo kúpalisko Matador (všetci naši otcovia pracovali buď v Matadorke, alebo v ZTŠ-ke), kde stredný bazén mal ocelovú šmykľavku, ktorá bola tak nešťastne naprojektovaná, že kto sa nenaklonil počas šmykania vpred, dostal od nej ranu do zátylku. Ten úder bol tak silný, že deti strácali orientáciu a mohli stratiť aj vedomie. Podľa dunivej rany sme vedeli, že sa práve šmykol Nepetržalčan a plavčík na chvíľu spozornel, či sa dieťa z vody vynorí a nebude ho musieť ísť zachraňovať. (Tú šmykľavku po revolúcii demontovali a nahradili toboganom.) Okrem desiatok iných spomienok z kúpaliska (trávili sme tam celé prázdniny) stojí za zmienku, že v neďalekom závode Matador spaľovali gumu a čierne spodiny vypúšťali z vysokého komína (stojí dodnes). Ten obraz nám bol dôverne známy a nik to neriešil. (Rovnako ako dnes Slovnaft.) Niekedy, keď bol nízky tlak a vietor fúkal od komína, nad hladinou bazénov sa vznášal čierny dym. Keď sme boli zrovna vo vode, vzduch bol tak štipľavý a nedýchateľný, až sme sa dusili. Nik to neriešil, ale skôr, ako by sme upadli do bezvedomia (a utopili sa) sme museli na príkaz plavčíka bazén opustiť.

Architekt Vlad Pongrác (62) študoval na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave, odbor kamenosochárstvo, neskôr pokračoval nadvstavbovým štúdiom ako reštaurátor kameňa. „Keďže ma tvrdo hlavo nechceli prijať na VŠVU, pracoval som v Drustave (obnova pamiatok) ako reštaurátor kameniných pamiatok v Bratislave. Za dva roky som spolupracoval napríklad na obnove Morových stĺpov na Františkánskom a Kapucínskom námestí s Robkom Bielikom, dnes úspešným maliarom...“ Na VŠVU, odbor architektúry ho prijali až keď mal 24 rokov. Po roku 1989 odišiel do nemeckého mesta Dessau. Na Bauhaus Dessau okrem iného vytvoril urbanistickú štúdiu a parkovací koncept pre Halle-Neustadt (podobné sídlisko ako Petržalka). Značnú časť života žil a pracoval v Nemecku, na Slovensko sa vrátil až v roku 2009.

Most a Šafkári

Občas som musel ísť s mamou do mesta pešo cez most. Nebol ešte postavený nový, tak tento sa ani nevolal starý. Baval som sa preskakovaním chýbajúcich dubových dosiek v lávke pre peších. Cez medzery bolo vidno tečúci Dunaj a ja som premýšľal nad tým, že keď tie chýbajúce dosky prehnili a spadli do Dunaja (niektoré boli iba nalomené a neprepadnuté), ako nás môžu udržať tie, po ktorých ideme. Udržali, inak by túto správu nemal kto písať. Nik to neriešil. Cez most bez mamy sa neoplatilo chodiť, lebo na druhej strane číhali Šafkári. Neznámu tvár odchytili, a keď bol chlapec sedlák z Petržky, tak sa po pár fackách musel vrátiť naspäť. Podobne to vyzeralo aj na opačnej strane, a Šafkári dostávali facky v Sade Janka Kráľa od Petržalčanov.

foto: www.arch.jetzt

Atletická dráha nahradila kasíno. Je unikátom nielen v Petržalke

Pohybový terapeut Matúš Dzian drží v ruke loptičku na špagáte. „A teraz skúste kopírovať jej pohyb nohou,“ hovorí mi. Posúva ju vyššie, nižšie, do bokov... Aká som nemotorná, si uvedomím, keď si vymeníme role. Aj toto je jedno z cvičení IAM tréningu, ktorý často pripomína hru.

Ste pri ňom bdeli, stále v prítomnosti, nikto tu nepočíta série a opakovania a už vôbec nepremýšľa, čo si uvariť na večeru. To jednoducho nejde. V IAM akadémii tréning inak. Cieľom je vedomý pohyb, pri ktorom treba zapájať hlavu – vnímať priestor, tréningového partnera, predmet, ktorý sa mení a hýbe... Tu vám garantujú, že počas tréningu celkom zabudnete na svoj bežný život.

Mech nemusí byť len na boxovanie

Keď som vchádzala do IAM akadémie na Ševčenkovej, bola som presvedčená, že zbadám klasickú posilňovňu. Namiesto toho ma prekvapila 30-metrová atletická dráha. Niečo také je unikát nielen v Petržalke. Miestnosť rozdelená akoby na tri sektory má aj posilňovaciu časť, ale človek sem nepríde trénovať „len nohy“. Tento systém tu považujú za zastaraný. Telo sa potrebuje hýbať celé. Ľudia tu

preto viac stoja, robia rotácie, prenášajú bremená..., pohyb je bližší reálnemu životu.

V časti s mäkkými žinenkami sa dá zápasit, ale aj cvičiť IAM jogu, sú tu aj klasické boxovacie mechy. „Aj tie dokážeme použiť inak. Pozrite,“ hovorí Matúš Dzian. Sediace sa snaží vyhnúť rozhojdanému mechu, raz uhne, raz sa zakloní alebo si ľahne, stále je v pohybe... Vzápätí berie do ruky klasickú obruč, tzv. hula hoop. „Ja ňou budem hýbať a vy sa budete snažiť vkročiť doň nohou.“ Je to zábavné. Smejem sa sama na sebe, ale verím, že po takomto tréningu by som mala svalovicu aj na tých miestach tela, o ktorých som si myslela, že tam nemám svaly.

Cvičí celá rodina

Akadémiu navštevujú ľudia v rôznom veku. Nadšencov behania tu naučia správnu techniku. Pre seniorov, ktorí nechcú mať raz problém dostať sa do vane, je vhodný

program IAM Vitality. Ide o silovo-funkčný tréning, kde sa najskôr učia dýchať a robiť správne základné cviky. „Zvládať to aj moja 66-ročná mama,“ hovorí Matúš Dzian s tým, že každému po konzultácii odporučia vhodný program. Jogu tiež upravili podľa vlastného konceptu. Je napríklad s prvkami bojových umení. Silovému tréningu dávajú prednosť ľudia, ktorí sa v posilňovni už nevedeli posunúť ďalej a cvičenie sa pre nich stalo monotónnym. „Ukážeme im cviky, ktoré ich

tréningu obohatia.“

Špecialitou akadémie sú atleticko-gymnastické tréningy pre deti alebo rodičov s deťmi. „Pravidelne k nám chodia rodiny s deťmi. Pre dieťa je to to najlepšie, čo preň môžu rodičia urobiť. Trávia spolu čas pri aktivite, ktorá je dobrá pre zdravie,“ hovorí pohybový terapeut a mne napadne, aké je úžasné, že rodič nezabíja svoj čas na mobile čakaním, kým jeho dieťa absolvuje krúžok.

Pri pohybovom tréningu je to o interakcii. Často sa cvičí vo dvojiciach. Posilňovanie svalov je skôr hrou. Matúš Dzian 6 až 8-člennú skupinu odporučia viac ako individuálny tréning. „Energia skupiny je lepšia, je tam viac zábavy,“ hovorí. Dôkazom sú deti, kto-

re na konci tréningu odmietajú skončiť. Hra, pochvala a prístup typu „chceš počuť môj názor, ako by si to vedel robiť ešte lepšie?“ je zjavne magická trojkombinácia.

„Nie je náš cieľ, aby k nám človek chodil päťkrát do týždňa. Chceme ľudí naučiť hýbať sa inak. A potom nech naše cviky robia aj na inom mieste - doma, vonku,“ vysvetľuje Matúš Dzian. „Nazvali sme sa akadémiou, pretože nie sme klasické fitness, ani ním byť nechceme. Chceme ľudí povzbudiť, aby neboli závislí na tréneroch. Vyzerá to, že ideme proti sebe, ale podľa mňa by bolo lepšie, keby ľudia začali byť sebestačnejší aj z hľadiska toho, ako sa hýbať.“ (in)

foto: IAM akadémia

Stále vymýšľajú pre klientov nové cviky

Petržalčan a bývalý futbalový hráč Petržalky Matúš Dzian, má 15-ročnú trénerskú prax, šesť rokov sa staral o kondičné tréningy žiackej a juniorskej hokejovej reprezentácie. Ako pohybový terapeut sa však vzdelával okrem iného aj v oblasti neurovedy či mentálnej koučingu motorického učenia a človeka vníma ako

komplexnú osobnosť, v ktorej sú telo a duch prepojené. Aj preto pospájal rôzne pohybové koncepty a vytvoril vlastný. Dodnes s tímom trénerov, ktorí absolvovali FTVŠ a rôzne fyzioterapeutické školenia, vymýšľajú pre klientov nové cviky, a to aj s celkom netradičnými predmetmi. Filozofiou IAM akadémie, ktorú

pred rokom otvoril s manželkou Sandrou, je okrem inovatívnosti aj ekológia. Všetci si tu týkajú, chodia bosí, nápoje tu nájdete len prírodné, bez plastov od domácich dodávateľov a v celej akadémii tečie kryštálicky čistá filtrovaná voda. 10 percent ich zisku ide na pomoc zvieratám, Zemi a ľuďom v núdzi.

Martin Kukučín	EČV Nových Zámkov	skratka pre ad acta	druh poľovného psa	skrachovať	Adrián (dom.)	hočí, po česky	súhrn peňazí, o ktoré sa hrá	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	trápi, zožiera (kniž.)	skratka apendektómie	Oskár (dom.)	starší typ brokovej zbrane	Emanuela (dom.)	stredné školy	Pomôcky: nard, anetol, maar, dugongy	ozdobná izbová rastlina	milá (kniž.)
škrabaním nahromaď								ošatil sekala, rúbala							citoslovce fúknutia plátidlo v Lotyšsku		
4. časť tajničky																	
Pomôcky: damaska, Cakov, lat, rekurz	lahké jednostopové motorové vozidlo	indický feudál (hud.)				jodid sodný mám v pláne				ohmatali (expr.) slovná hračka							
zápas, po anglicky					klepaním zhotov dotieravý hmyz						aromatický éter atletické disciplíny						
patriaci ocinovi							súvisiaca s Arabmi vyslanci (cirk.)								od (z lat.) jarok		
1. časť tajničky								štíhla palma hitavo odpil						vidina, ilúzia obec na Slovensku			
značka erbia			oľáževal sopečný kráter (geol.)						pozri, hľa značka neónu				ctená (bás.) bez slov				
budova na obývanie				morské cicavce spinkaj								ázijská rastlina rozrýval					nedobry
Pomôcky: a coro, rao, legáti, areka	dvojhláska	znížený tón a fosfid bóru			poľovník (hovor.) značka rádia						sťažnosť (práv.) strešaj bitkou						
2. časť tajničky									3. časť tajničky								
zamerat, sústredil									zahmutý láskou								

LIDL
Správna voľba

PREDAVAČ - POKLADNÍK (M/Ž)

BRATISLAVA - PETRŽALKA

www.lidl.sk
SEKCIA KARIÉRA

1250 €
38,75 HOD./TÝŽ.
+ PRÍPLATKY

ŠIROKÝ VÝBER
BENEFITOV
V HODNOTE
370 €
ROČNE